

Written examination – Generic matrix *

Tasks	Competences	Weight %	Learning objectives	Questions	Evaluation / Marking	Weight in points
1 PART: non literary text 1 task: Non Literary text	READING Interpretation Critical thinking Scientific	15%	<ul style="list-style-type: none"> • Suprasti informaciją negrožiniame tekste. • Išsirinkti svarbią informaciją. • Analizuoti negrožinio teksto ypatybes. • Analizuoti, kaip reiškiamas požiūris. • Suprasti autoriaus intenciją ir kritiškai ją vertinti. • Identifikuoti ir suprasti temą(-as), faktus ir jų kontekstą. • Įvertinti įvairius negrožinius tekstus. • Suprasti negrožinius tekstus pasinaudojant žiniomis, kurių nėra tekste. • Vartoti dalyko sąvokas. 	one	Marking scheme	
	WRITING Arguing/ Reasoning Linguistic	15%	<ul style="list-style-type: none"> • Rašyti, kad įtikintumėte ar paneigtumėte. • Išnagrinėti prieštaringas temas ir analizuoti skirtingų nuomonių pagrįstumą. • Išreikšti asmeninę nuomonę apie tekstą ar temą. • Aiškiai išsakyti argumentus, naudojantis veiksmingomis kalbinės raiškos priemonėmis. • Sukurti tekstą, atsižvelgiant į tikslinę auditoriją. • Vartoti taisyklingą kalbą (sintaksines konstrukcijas, žodyną, rašybą). • Vartoti skirtingus kalbos registrus ir stilistines priemones. 			
Total, 1 PART		30%				30

2 PART: literary texts	READING	35%	<ul style="list-style-type: none"> • Suprasti skirtingų žanrų literatūros tekstus. • Analizuoti ir interpretuoti literatūros tekstus. • Nustatyti specifines teksto detales, kalbines ir literatūrines ypatybes. • Išnagrinėti teksto tikslus ir juos kritiškai vertinti. • Žinoti sąvokas ir terminologiją, reikalingą suprasti skirtingus literatūros tekstus. • Nustatyti ir suprasti pagrindines teksto temas. • Suprasti grožinės literatūros tekstus remiantis žiniomis, kurių nėra tekste. 	Two	Marking Scheme	
	1 task: comparative analysis of two lyrics texts	Interpretation Critical thinking Scientific				
2 task: Literary essay	WRITING	35%	<ul style="list-style-type: none"> • Pateikti aiškius ir tinkamai struktūruotus atsakymus į pateiktus klausimus ar užduotis. • Įtikinamai polemizuoti dėl literatūros tekstų, jų poveikio ir tikslų. • Sklandžiai išsakyti nuomonę apie perskaitytus ir išnagrinėtus tekstus. • Parodyti pagrįstą tekstų supratimą. • Vartoti taisyklingą kalbą (sintaksines konstrukcijas, žodyną, rašybą). • Vartoti skirtingus kalbos registrus ir stilistines priemones. 			
	Arguing/ Reasoning Linguistic					
TOTAL, 2 PART		70%				70
TOTAL		100%				100

Matrix was based according these documents: 2020-01-D-41-en-1 and 2018-09-D-57-en-fr-de-3.

Written examination – Specific matrix *

Lietuvių kalba

Tasks	Competences	Weight %	Learning objectives	Questions	Evaluation / Marking	Weight in points
Non literary text Second task (B): Non literary text (30 points)	READING Interpretation Critical thinking Scientific	15%	<ul style="list-style-type: none"> • Suprasti informaciją negrožiniame tekste. • Išsirinkti svarbią informaciją. • Analizuoti negrožinio teksto ypatybes. • Analizuoti, kaip reiškiamas požiūris. • Suprasti autoriaus intenciją ir kritiškai ją vertinti. • Identifikuoti ir suprasti temą(-as), faktus ir jų kontekstą. • Įvertinti įvairius negrožinius tekstus. • Suprasti negrožinius tekstus pasinaudojant žiniomis, kurių nėra tekste. • Vartoti dalyko sąvokas. 	Second task (B)	Marking scheme	
	WRITING Arguing/ Reasoning Linguistic	15%	<ul style="list-style-type: none"> • Rašyti, kad įtikintumėte ar paneigtumėte. • Išnagrinėti prieštaringas temas ir analizuoti skirtingų nuomonių pagrįstumą. • Išreikšti asmeninę nuomonę apie tekstą ar temą. • Aiškiai išsakyti argumentus, vartojant veiksmingas kalbinės raiškos priemones. • Sukurti tekstus, atsižvelgiant į tikslinę auditoriją. • Vartoti taisyklingą kalbą (sintaksines konstrukcijas, žodyną, rašybą). • Vartoti skirtingus kalbos registrus ir stilistines priemones. 			
Second task (B)		30%				30

Literary texts First task (A): comparative analysis of two lyrics texts (30 points)	READING Interpretation Critical thinking Scientific	35%	<ul style="list-style-type: none"> • Suprasti skirtingų žanrų literatūros tekstus. • Analizuoti ir interpretuoti literatūros tekstus. • Nustatyti specifines teksto detales, kalbines ir literatūrinės ypatybes. • Išnagrinėti teksto tikslus ir juos kritiškai vertinti. • Žinoti sąvokas ir terminologiją, reikalingą suprasti skirtingus literatūros tekstus. • Nustatyti ir suprasti pagrindines teksto temas. • Suprasti grožinės literatūros tekstus, remiantis žiniomis, kurių nėra tekste. 	First and third tasks (A, C)	Marking scheme	
	WRITING Arguing/ Reasoning Linguistic	35%	<ul style="list-style-type: none"> • Pateikti aiškų ir gerai struktūruotą atsakymą į pateiktus klausimus ar užduotis. • Įtikinamai polemizuoti dėl literatūros tekstų, jų poveikio ir tikslų. • Sklandžiai išsakyti asmeninę nuomonę apie perskaitytus ir išnagrinėtus tekstus. • Parodyti pagrįstą tekstų supratimą. • Vartoti taisyklingą kalbą (sintaksines konstrukcijas, žodyną, rašybą). • Vartoti skirtingus kalbos registrus ir stilistines priemones. 			
		70%				70
TOTAL		100%				100

Matrix was based according these documents: 2020-01-D-41-en-1 and 2018-09-D-57-en-fr-de-3.

LIETUVIŲ KALBA (L1)
PAVYZDYS

DATA: 202... m. d.

EGZAMINO TRUKMĖ:

4 valandos (240 minučių)

PAPILDOMA MEDŽIAGA:

nėra

YPATINGOS PASTABOS:

egzaminas sudarytas iš trijų dalių: atlikite A, B, C dalis raštu; C dalyje pasirinkite vieną iš dviejų pateiktų temų.

POEZIJOS ANALIZĖ IR INTERPRETACIJA

Perskaitykite abu eilėraščius, parašykite jų lyginamąją analizę ir interpretaciją. Lygindami eilėraščius atsižvelkite į jų tematiką, kontekstą(us), lyrinio subjekto išgyvenimus, kitus teksto elementus, raišką, panašumus ir skirtumus bei pan. (nebūtina visko aprėpti, orientuokitės į esminius dalykus). Apimtis – ne mažiau kaip 200 žodžių. Nepamirškite suskaičiuoti žodžius ir parašėje pažymėti 200 žodžių ribą.

1. Salomėja Nėris

ODISĖJA

Žuvėdra supasi ant stiebo.
O jūra – svetima, plati...
Baltoji paukšte, pasistiebus
Pažvelk į tolį... Nematyt?

- 5 Tą žemę širdyje nešiojuos
Dienas ir nemigo naktis...
Ir bangos man charibdėm žiojas.
O, rodos, kraštas taip arti:

- 10 Žydrioji Nemunėlio juosta
Ir ta baltapilė kalva...
Ak, pamatyt brangiausią uostą,
Kuris vadinasi Lietuva!

- 15 Ar duotą žodį aš tesėjau,
Kaip gali jį tesėt žmogus?
Tu pasakyk man, Odisėjau,
Koks kraujo skonis? Ar svaigus?

- 20 Tu, rodos, gėrei jį kaip vyną
Ir keršto svaiguly svaigai?
Tu mindei priešus į purvyną,
Užsimaskavęs neblogai.

Aš moteris – tik Odisėja,
Manęs Homerai neminės.
Bet aš mokėsiu būt teisėja
Skriaudikams mano giminės.

(119 žodžių)

(Maskva, 1943)

Salomėja Nėris, „Prie didelio kelio“, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 1994.

2. Henrikas Radauskas

Homero jaunystė

Aš gėriau putojantį pieną,
Aš valgiau nežemišką duoną,
Žiūrėjau į žėrinčią dieną:
Į žydinčią gėlę raudoną.

5 Man piemenys grojo vamzdeliais
Pavėsyje aukšto platano,
Ir bitės auksiniais indeliais
Man kvepiantį medų gabeno.

10 O, kaip man beprotiškai sekėsi!
Man vynuogės nokti skubėjo,
Ir sunkios, įsirpusios kekės
Laimingos prie lūpų virpėjo.

15 Su lyra klajodami dviese,
Mes karą ir kardą giedojom
Ir vasarą aukštą ir šviesią
Ir riedančią bangą po kojom.

O žvaigždės, pradėjusios kilti,
Ant jūros rankas auksines
Uždėjo ir liepė nutilti,
20 Kad ji neprikeltų manęs.

(83 žodžiai)

Radauskas H. „Strėlė danguje“, Chicago: Saulius, 1950.

B DALIS

(30 taškų)

PUBLICISTIKOS ANALIZĖ

Perskaitykite pateiktą tekstą, parašykite vientisą argumentuotą rišlų tekstą, aptarkite autoriaus pasirinktą temą, pagrindinę idėją, problemą, kaip siekiama įtaigumo, ir išsakykite asmeninį požiūrį. Apimtis – ne mažiau kaip 200 žodžių. Nepamirškite suskaičiuoti žodžius ir parašėte pažymėti 200 žodžių ribą.

Arvydas ŠLIOGERIS

TURIME GALIMYBĘ

VISUOTINAI VYKDOMAME DEHUMANIZACIJOS PROCESSE NEDALYVAUTI

5 *Paklaustas, ką numano apie Lietuvos ir visos Europos ateitį, vienas iškiliausių Lietuvos filosofų, Lietuvos mokslo ir Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijų laureatas, tikrasis Lietuvos mokslų akademijos narys profesorius Arvydas Šliogeris atsakė, jog be agresyvumo negali egzistuoti apskritai jokia visuomenė, o nūdienos Europos galios, deja, apsiriboja vien žvakutės uždegimu.*

Kaži koks sunkus, keistas, sveiku protu nepaaiškinamas metas atėjo į Lietuvą ir visą Europą. Tokiu metu be autoritetų ir proto šviesulių yra dar sunkiau, todėl ir išdrįsau pas jus apsilankyti, net ir žinodamas, kad jau seniai viešai nebereiškiate nuomonės ir kategoriškai nebendraujate su žiniasklaida. Mat aš myliu Lietuvą ir man nenusispjauti, kas su ja bus.

10

Myli Lietuvą? Tikrai? Ir aš myliu Lietuvą, tik turbūt niekad garsiai to nesu sakęs. Sau tyliai išpažįstu, nes garsiai ištarti žodžiai kartais praranda savąsias prasmes. Be to, kaip ir nėra kam viso to šiandien sakyti...

15

O metas – išties sunkus... Lapkritis, ligos, tamsa... Manasis kūrybingumas jau treji metai lygus nuliui, todėl nieko kito neveikiu, tik skaitau – gyvenu su senomis, jau daug syk skaitytomis knygomis. Visą gyvenimą skaičiau vien geras knygas, tad gerą ir dar neskaitytą šiandien surasti jau darosi sunku, be to, geros knygos išlepina, po jų jau nebesinori imtis prastesnių. Todėl vėl ir vėl skaitau Vincą Mykolaitį-Putiną, Marių Katiliškį... Šiuo metu septintą kartą skaitau Broniaus Radzevičiaus „Priešaušrio vieškelius“.

20

Beje, į rankas imu tik grožinę literatūrą, dažniausiai – lietuvių literatūros klasiką. Mokslinių, filosofinių veikalų net neatsiverčiu – jie prie manęs jau nebelimpa. Tokie autoriai kaip Platonas, Kantas, Heidegeris, Kierkegoras – jau perskaityti, o naujų aukšto rango autorių – paprasčiausiai nėra. Deja, XX amžiuje filosofija mūsų pasaulyje numirė. Drauge su Heidegeriu.

25

Pats paskutinį kartą filosofinėmis temomis kalbėjausi su Olandijoje studijuojančia anūke. Ji klausė manęs, kas kaip mąstytoją paveikė Aristotelį. Įsivaizduojat? Dar vaikas visai, o kokių klausimų jai kyla. Atsakaiu jai tik todėl, kad dvejeta negautų, – štai ir visa mano sąsaja su filosofija.

30

Galbūt šiandien visi ir valgome tos filosofijos mirties vaisius? Žmonių gyvenimui ima trūkti bendro vardiklio, vertikalės, siekių, filosofinės krypties...

35

Gyvename globalioje situacijoje, kokios žmonijos istorijoje dar niekur niekada nebuvo. Todėl ilgėtis vienos filosofinės krypties šiuo metu – ne tik neišmintinga, bet, sakyčiau, net labai pavojinga. Vienos krypties žmonijai nori tie vaikinukai, kurie sprogdina lėktuvus ir šaudo žmones. Įsivaizduojate, kaip atrodytų panašia kryptimi žengiantis visas pasaulis?.. Todėl reikėtų sakyti: ačiū Dievui, kad dominuojančios krypties šiuo metu dar nėra.

40

Bet vakarietiškas bestuburiškumas, abejingumas ir bevališkumas mane gąsdina ne ką mažiau nei tie lėktuvus sprogdinantys vaikinai. Juoba kad būtent tokią laikyseną demonstruoja ir mūsų Lietuva.

45

Labai jums pritariu. Tas vakarietiškas išglebimas tiesiog kelia šleikštulį. Štai jūs apie filosofiją klausiate, o jos šiandieniam pasauliui paprasčiausiai nereikia – šiandien Vakarų protams svarbūs tik techniniai mokslai, kaip fizika, chemija, kibernetika, biologija... Ką tai reiškia? Ogi tai, kad mūsų pasaulis virsta totaline pragmatizmo karalyste.

50

Ar tokioje karalystėje įmanoma žmogui jaustis laimingam?

Nežinau. Paklauskite JAV, vien į vartojimą orientuotoje visuomenėje, gyvenančių žmonių. Deja, spėju, kad daugeliui toks būvis bus priimtinas. Gauni algele, galimybę tyliai lindėti jaukiame savo kamputyje, kur turi duonos, sviesto, televizorių, žiupsnelį asmeninių interesų... Ir dėl nieko daugiau neprivalai kvaršinti sau galvos. Koks tau neva skirtumas, kieno vėliava virš tavęs plevėsuoja?..

55

Visi po vieną – asmeninių interesų salelėse? Na, o tokie dariniai kaip tautos bei valstybės – sunyks?

Manau, taip. Valstybės sąvoka jau ir dabar yra gana butaforinė – valstybės ES viduje šiandien jau tėra sąlyginiai vienetai su bendrais siekiais, bendra valiuta,

bendra politika, bendromis sienomis, bendra gynybos sistema, valdžios aparatu ir su iki beprotybės intensyvia komunikacija. Internetas, lėktuvai, visuomenės išsivietinimas, klajokliškas gyvenimo būdas... Ar tautos negrįžtamai susilydys ES katile, aš nežinau – nesu pranašas, bet akivaizdžiai matau, kad šiandien jos lydosi.

60 ES erdvė kuriama taip, kad svarbiausias joje taptų vidutinis Europos žmogus. O vidutinis Europos žmogus, negana to, kad yra vidutinybė, bet dar ir neapsakomai ištvirkinta vidutinybė, kuri ne kažį ką temoka dirbti, įpratusi viską paruošta gauti tiesiai ant stalo, laiko save genijumi, kuriam nei mokytis, nei tobulėti nereikia, su

65 visuotinėmis tiesomis, su aksiomomis ir net su pasaulio dėsniais jis pasirengęs ginčytis, nes viskas jam atrodo tik nuomonių reikalas... Jokia hierarchija, išskyrus banditiškąją, pasaulyje, anot jų, apskritai neegzistuoja, todėl darželinuko ir profesoriaus nuomonės – lygiavertės... Svarbiausia – tolerancija visam kam be atrankos, net savisaugos instinktą paminantis nekonfliktiškumas...

70 Matėte Europos reakciją į tragiškus įvykius Prancūzijoje? Graudu, tačiau šitai akivaizdžiai rodo, jog tai viskas, ką mes apskritai begalime. Padejuoti ir žvakelę uždegti – daugiau nieko. Net ir pykčio – to vadinamojo gero, teisingo pykčio žmonių akyse nepastebėjau. Deja, žvakelės uždegimą Europos visuomenė suvokia kaip visavertę pilietiškumo išraišką. Žvakele tas Europos pilietiškumas prasideda –

75 žvakele ir baigiasi.

Visam kam tolerantiškas tegali būti žmogus, neturintis nieko šventa. Matydamas, kad ES nuostatose tikėti Dievą, mylėti Tėvynę ir net savąją šeimą palengva tampa neetiška, suprantu, jog kaip tik toks ir yra geidžiamas statistinio ES piliečio modelis. Tik kaip tokiam piliečiui reikėtų rasti motyvą ginti Europą, jei, pavyzdžiui, kas nors kėsintųsi ją užgrobti? Juk didelė tikimybė, kad jis ir okupantams išliks tolerantiškas.

80 Džinas iš butelio paleistas ir ne tik niekas negali, bet niekas net ir nemėgina jo sustabdyti. Akivaizdu, kad šiandienė Europos visuomenė – netikinti. Krikščioniška ji jau seniai yra vadinama tik tradiciškai, tik formaliai. Visi žinome, kad nieko didesniu ir amžinesniu už save patį netikintis žmogus nepripažįsta, jis yra silpnas, – tikėjimo vienijamos visuomenės tokius labai lengvai praryja.

85 Na, o dabar pažvelkime į mus ir į tuos ateinančiuosius, kuriuos vadiname pabėgėliais, – akivaizdžiai suprasime, kuriems iš jų priklausys Europos ateitis. Arabai – visi it vienas tikintys, siejami stiprių religinių, kultūrinių, moralinių tradicijų, išsaugoję stiprią šeimos instituciją, turintys galingą energijos potencialą ir

90 svarbiausia – agresyvumo. Juk be agresyvumo, tiesą sakant, apskritai negali egzistuoti jokia visuomenė.

Toks modelis tikėtų nebent tuomet, jei ES vadovybė išties nuoširdžiai būtų įsitikinusi, jog gyvename rojuje, kur agresija apskritai neegzistuoja, kur liūtas pievoje gulinėja šalia ėriuko, savo naivia kaktyte besitrinančio į liūto karčius ir nė trupučio nerizikuojančio būti suėstas. Todėl, nors ne kažį ką teišmanau apie politiką, ES vykdomos politikos negaliu įvardinti kaip nors kitaip nei kapituliacijos – iškeltų rankų politika.

95 Na, kurgi tai matyta? Eina okupantai užgrobti tavo namų, o tu pakvieti juos į vidų, atiduodi raktus ir imi jiems patarnauti prie stalo?.. Tikrai būtų juokinga, jeigu nebūtų graudu. Kai kalbama apie vienu metu į Europą pajudančius 700 tūkst. žmonių, vargu ar tikslinga vadinti juos pabėgėliais, juolab kad tik maža tos žmonių lavinos dalis plūsta iš šalių, išties siaubiamų karo. Man regis, labiau čia tikėtų biblinis terminas – tautų kraustymasis, kuris reiškia žemių pasisavinimą, o ne norą iš kažkur pabėgti ir norą kur nors integruotis.

100 Taigi Europos ateitis – daugiau negu aiški. Ar yrant Europai turi galimybių išlikti nesuirusi Lietuva? Vėlgi – vargu. Galima nebent svarstyti, ar nebūdama ES ji suirtų

105

lėčiau. Na, arba prisiminti Kazimiero Pakšto siūlytą sprendimą ir drauge su visais žmonėmis perkelti Lietuvos valstybę kur nors į Madagaskarą ar Naujosios Gvinėjos džungles.

110 Tačiau man net ne tai yra liūdniausia. Liūdniausia, kad Lietuva ją pačią naikinančioms ES idėjoms pritaria ir puola jų įgyvendinti su džiaugsmu ir entuziazmu, to sveiku protu tiesiog neįmanoma paaiškinti.

115 **Na, jei dėl globalių veiksmų Lietuvai vis dėlto bus lemta išnykti, bent patarkite, kaip mums elgtis, kaip gyventi, idant po mirties nereikėtų degti gėdos ugnyje vietoj pragaro ugnies?**

120 Sąžiningai ir nesidairydami į šalis dirbkim savo darbus. Ir pernelyg nesvarstykim, kaip darbai bus vertinami, kaip panaudojami. Juk nei tu, nei aš nei turime, nei privalome turėti atgamtinių galių valdyti imperijas. Tačiau turime galimybę visuotinai vykdomame dehumanizacijos procese nedalyvauti. Priešintis jam pačiu savo kasdieniu gyvenimu, orientuotu į aukštesnes vertybes, gyvenamu moraliai atsakingai.

125 Ir nemanykim, kad tokie esame vieni. Žmonių, kuriems visa tai, kas vyksta, lygiai taip nepriimtina, kaip ir mums, yra ne taip jau mažai, ir ne tik Lietuvoje. Tačiau reikia, kad jų daugėtų, kad tokių susidarytų kritinė masė. Blieka viltis ir laukti, kad tai nutiks. Juk kaip be kritinės plutonio masės neįmanomas branduolinis sproginimas, taip be kritinės masės neįmanomas tiek medžių pumpurų pavasarį, tiek mūsų gyvenimo sproginimas.

Marius Jonaitis. Kulgrinda.lt

2018 m. kovo 10 d.

(1263 žodžiai)

<https://balarama.lt/filosofas-arvydas-sliogeris-turime-galimibe-visuotinai-vykdomame-dehumanizacijos-procese-nedalyvauti/>

C DALIS

(40 taškų)

LITERATŪRINIS RAŠINYS

Pasirinkite vieną iš dviejų pateiktų temų ir parašykite literatūrinį rašinį. Remkitės bent dviem nurodytais autoriais, jų kūriniais, aptarkite esmines temą atspindinčias idėjas, kontekstus, raišką, tekstų elementus ir pan.

Apimtis – ne mažiau kaip 400 žodžių. Nepamirškite suskaičiuoti žodžius ir paraštėje pažymėti 400 žodžių ribą.

1. Kūrybos vertė lietuvių literatūroje

Vincas Mykolaitis-Putinas „Altorių šešėly“, Antanas Škėma „Balta drobulė“, Juozas Aputis „Įveikti save“ arba kita šio autoriaus novelė

2. Tautinių vertybių akcentavimas lietuvių literatūroje

Kristijonas Donelaitis „Metai“, Jonas Biliūnas „Liūdna pasaka“, Vincas Krėvė „Skirgaila“

VERTINIMO INSTRUKCIJA

A DALIS (30 taškų)

Aspektai	Vertinimo kriterijai				Taškai
Temos suvokimas (6 taškai)	Tema suvokta, aptarta ir išsamiai analizuojama. Aspektai motyvuotai išskirti ir išnagrinėti. Atskleidžiamas literatūrinis (kultūrinis) išprusimas.				6–5
	Tema suvokta, bet nepakankamai analizuojama.				4–2
	Tema nurodyta, bet neanalizuojama arba pateikti netinkami teiginiai.				1
	Apie tai nekalbama, nesuvoktas(-i) tekstas(-ai).				0
Analizės ir interpretacijos pagrindumas (7 taškai) (lyrinis subjektas, jo situacija, išgyvenimai, erdvė, laikas, jų kitimas, vyksmas ar pan., žanras, meninė kalba)	Tekstai lyginami pastebint panašumus ir / arba skirtumus. Tekstų interpretacija išsami, pagrįsta esminiais analizės elementais ir dėmesiu raiškai, susieta su tekstų prasmėmis, vertybėmis.				7–6
	Aptarti kai kurie teksto elementai, bet nepakankamai. Arba išskirti ne esminiai, o antraeiliai aspektai.				5–4
	Nukrypstama nuo temos.				3–1
	Atpasakojami tekstai.				0
Teksto siejimas su kontekstu (2 taškai) (kūrinio, autoriaus, jo kūrybos, krypties, epochos, literatūros, istoriniu kontekstu)	Aptartas kontekstas(-ai) ir motyvuotai juo/jais remiamasi.				2
	Iš dalies remiamasi kontekstu.				1
	Kontekstu nesiremiamas, neaptariamas.				0
Teksto vientisumas (3 taškai)	Pasirinkta tinkama struktūra turiniui atskleisti: yra visos trys struktūrinės dalys. Tema plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiški, nėra minties šuolių, nesikartoja tos pačios mintys. 1 trūkumas.				3
	2–3 trūkumai.				2
	4–5 trūkumai.				1
	6 ir daugiau trūkumų.				0
Stilius (4 taškai)	Sintaksė ir žodynas atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Suvokiamos žodžių reikšmės ir jų stilistiniai atspalviai. Paisoma aiškumo, tikslumo, logiškumo. 1–2 trūkumai.				4
	3–5 trūkumai.				3
	6–8 trūkumai.				2
	9–11 trūkumų.				1
	12 ir daugiau trūkumų.				0
Gramatikos, žodyno klaidos	Taškai	Rašybos klaidos	Taškai	Skyrybos klaidos	Taškai

1–3	2	1–2	3	1–3	3
4–7	1	3–5	2	4–7	2
8...	0	6–9	1	8–11	1
		10...	0	12...	0

B DALIS (30 taškų)

Aspektai	Vertinimo kriterijai				Taškai
Teksto supratimas (8 taškai)	Išsamiai aptarta ir teksto tema, ir pagrindinė mintis, ir problema (-os), ir autoriaus požiūris.				8–6
	Neišsamiai aptarta teksto tema, pagrindinė mintis, problema(-os), autoriaus požiūris arba kalbama ne visais aspektais.				5–2
	Aptariamas tik vienas aspektas: arba tema, arba problema(-os), arba pagrindinė mintis, arba autoriaus požiūris.				1
	Visai nekalbama apie teksto temą, pagrindinę mintį, problemą, autoriaus požiūrį.				0
Negrožinio teksto komentavimas / analizė (8 taškai)	Pasirinkti tinkami argumentai. Paaiškinta, kaip autorius siekia įtaigumo.				8–6
	Ne visi teiginiai pakankamai argumentuojami, stengiamasi samprotauti. 2–4 trūkumai.				5–2
	Ne visi teiginiai pakankamai argumentuojami, atpasakojamas pateiktas tekstas, beveik nesamprotaujama. 5–8 trūkumai.				1
	Teiginiai neargumentuojami arba argumentai nepagrindžia teiginių, gausu faktinių trūkumų. 9 ir daugiau trūkumų.				0
Asmeninis požiūris (3 taškai)	Išsakytas asmeninis požiūris.				3
	Vertinimai ne visai aiškūs arba nenuoseklūs.				2–1
	Nevertinama, neišsakomos nuostatos.				0
Teksto vientisumas (3 taškai)	Tekstas vientisas ir rišlus. 1 trūkumas (minties šuolis / kartojama ta pati mintis).				3-2
	2–3 trūkumai.				1
	4 ir daugiau trūkumų.				0
Stilius (2 taškai)	Sintaksės formos įvairios, žodynas turtingas. Suvokiamos žodžių reikšmės ir jų stilistiniai atspalviai. Tekstas aiškus, logiškas. 1–2 trūkumai.				2
	2–5 trūkumai.				1
	6 ir daugiau trūkumų.				0
Gramatikos, žodyno klaidos	Taškai	Rašybos klaidos	Taškai	Skyrybos klaidos	Taškai
1–2	2	1–2	2	1–3	2
3–5	1	3–5	1	4–6	1
6...	0	6...	0	7...	0

C DALIS (40 taškų)

Aspektai	Vertinimo kriterijai	Taškai
Temos suvokimas (8 taškai)	Tema atskleista, motyvuotai išskirti ir išnagrinėti temos aspektai. Pagrindinė mintis aiški. Atskleidžiamas literatūrinis (kultūrinis) išprusimas.	8–6
	Tema suvokta, iš dalies išnagrinėti temos aspektai. Pagrindinė mintis pakankamai aiški, bet trūksta prasminių akcentų.	5–3
	Tema iš dalies suvokta, nepakankamai atskleista, nukrypstama nuo temos. Nepakankamai aiški pagrindinė mintis.	2–1
	Tema nesuvokta, neatskleista.	0
Kūrinių analizė ir interpretavimas (9 taškai)	Kūrinių interpretavimas išsamus, pagrįstas esminiais analizės elementais ir dėmesiu raiškai, remiamasi abiem nurodytais autoriais. 1–2 trūkumai.	9–7
	Kryptingai plėtojama tema. Analizuojama ir interpretuojama pagrįstai, remiamasi abiem autoriais. 3–5 trūkumai.	6–3
	Kūrinių interpretacija paviršutiniška / remiamasi vienu autoriumi. 6–9 trūkumai.	2–1
	Kūriniai tik atpasakojami. 10 ir daugiau trūkumų.	0
Teksto siejimas su kontekstu (kūrinio, autoriaus, jo kūrybos, krypties, epochos, literatūros, istoriniu) (3 taškai)	Aptartas kontekstas(-ai) ir motyvuotai juo / jais remiamasi.	3
	Iš dalies remiamasi kontekstu.	2–1
	Kontekstu nesiremiam.	0
Teksto sandara (2 taškai)	Pasirinkta tinkama struktūra turiniui perteikti: yra visos trys struktūrinės dalys (įžanga, dėstymas, pabaiga), išlaikytos struktūrinių dalių proporcijos. 1 trūkumas.	2
	2 trūkumai.	1
	3 ir daugiau trūkumų.	0
Teksto vientisumas (3 taškai)	Tema plėtojama kryptingai, tekstas vientisas. Paisoma pastraipos vidinės struktūros. 1–3 trūkumai (minties šuoliai, kartojamos tos pačios mintys).	3
	4–6 trūkumai.	2
	7–9 trūkumai.	1
	10 ir daugiau trūkumų.	0
Stilius (5 taškai)	Sintaksė ir žodynas atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Sintaksinės konstrukcijos įvairios. Suvokiamos žodžių reikšmės ir jų atspalviai. Paisoma aiškumo, tikslumo, logiškumo. 1–2 trūkumai.	5
	3–5 trūkumai.	4

	6–9 trūkumai.				3
	10–14 trūkumų.				2
	15–18 trūkumų.				1
	19–20 trūkumų.				0
Gramatikos, žodyno klaidos	Taškai	Rašybos klaidos	Taškai	Skyrybos klaidos	Taškai
1–3	2	1–3	4	1–3	4
4–7	1	4–7	3	4–7	3
8...	0	8–11	2	8–12	2
		12–15	1	13–16	1
		16...	0	17...	0

Pastabos

- Už motyvuotai didesnę sukurto teksto apimtį prie bendros taškų sumos galima pridėti:
 - 2 taškus už A dalies teksto apimtį,
 - 1 tašką už B dalies teksto apimtį,
 - 2 taškus už C dalies teksto apimtį.
- Jeigu mokinys parašė mažiau žodžių, negu nurodyta, po 1 tašką iš bendros taškų sumos atimama:
 - A dalyje – už 20 trūkstamų žodžių,
 - B dalyje – už 20 trūkstamų žodžių,
 - C dalyje – už 30 trūkstamų žodžių.
- Viename sakinyje žymima ne daugiau kaip viena stiliumo ar logikos klaida.
- Už kiekvieną fakto klaidą atimamas taškas iš atliktos užduoties taškų sumos.
- Gramatikos ir žodyno klaidomis laikomi atvejai, numatyti vadovėliuose ir „Baigiamųjų darbų vertinimo apraše“.
- Pasikartojanti ta pati gramatikos ir žodyno klaida visame darbe laikoma viena klaida.
- Ta pati žodžių rašybos klaida, pasikartojanti toje pačioje žodžio šaknyje, visame darbe laikoma viena klaida.
- To paties tipo 1–4 skyrybos ar rašybos klaidos (pavyzdžiui, šalutinio pažyminio sakinio skyrybos, tariamosios nuosakos 3 asmens rašybos) visame mokinio darbe laikomos viena klaida.
- 1–4 akies klaidos* ar 1–4 diakritinių ženklų rašymo trūkumai (taškai ant *i, j, j*; *š, ž* – ne asimiliacijos atvejais) visame mokinio darbe laikomi viena klaida (jei taško nėra ant *é*, – skirtinguose žodžiuose kiekviena klaida atskira).
- Žodžių kėlimo klaidos laikomos viena klaida visame darbe.

* Akies klaida – tai atsitiktinė klaida, kuri darbe nesikartoja (pavyzdžiui, sukeistos raidės)

Vidurinio ugdymo programos rengimo grupė: Audronė Anulienė (Briuselio II EM lietuvių kalbos mokytoja), dr. Zita Nauckūnaitė (ŠMSM Nacionalinės švietimo agentūros metodininkė, EM išorės ekspertė), Nida Poderienė (ŠMSM Nacionalinės švietimo agentūros metodininkė, EM išorės ekspertė), Lina Talačkienė (Liuksemburgo I EM lietuvių kalbos mokytoja).

Siūlymus teikė: Diana Glemžienė (Varezės EM lietuvių kalbos mokytoja), Aleksandra Mokry (Frankfurto EM lietuvių kalbos mokytoja), Rūta Stanaitienė (ŠMSM Užsienio lietuvių skyriaus vyriausioji specialistė), Agnė Strolytė (Talino EM lietuvių kalbos mokytoja).

VERTINIMO INSTRUKCIJA

A DALIS (30 taškų)

Aspektai	Vertinimo kriterijai	Taškai
Temos suvokimas (6 taškai)	Tema suvokta, aptarta ir išsamiai analizuojama. Aspektai motyvuotai išskirti ir išnagrinėti. Atskleidžiamas literatūrinis (kultūrinis) išprusimas.	6–5
	Tema suvokta, bet nepakankamai analizuojama.	4–2
	Tema nurodyta, bet neanalizuojama arba pateikti netinkami teiginiai.	1
	Apie tai nekalbama, nesuvoxtas(-i) tekstas(-ai).	0
Analizės ir interpretacijos pagrindumas (7 taškai) (lyrinis subjektas, jo situacija, išgyvenimai, erdvė, laikas, jų kitimas, vyksmas ar pan., žanras, meninė kalba)	Tekstai lyginami pastebint panašumus ir / arba skirtumus. Tekstų interpretacija išsami, pagrįsta esminiais analizės elementais ir dėmesiu raiškai, susieta su tekstų prasmėmis, vertybėmis.	7–6
	Aptarti kai kurie teksto elementai, bet nepakankamai. Arba išskirti ne esminiai, o antraeiliai aspektai.	5–4
	Nukrypstama nuo temos.	3–1
	Atpasakojami tekstai.	0
Teksto siejimas su kontekstu (2 taškai) (kūrinio, autoriaus, jo kūrybos, krypties, epochos, literatūros, istoriniu kontekstu)	Aptartas kontekstas(-ai) ir motyvuotai juo/jais remiamasi.	2
	Iš dalies remiamasi kontekstu.	1
	Kontekstu nesiremiamas, neaptariamas.	0
Teksto vientisumas (3 taškai)	Pasirinkta tinkama struktūra turiniui atskleisti: yra visos trys struktūrinės dalys. Tema plėtojama kryptingai, pagrindinė mintis aiški, nėra minties šuolių, nesikartoja tos pačios mintys. 1 trūkumas.	3
	2–3 trūkumai.	2
	4–5 trūkumai.	1
	6 ir daugiau trūkumų.	0
Stilius (4 taškai)	Sintaksė ir žodynas atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Suvokiamos žodžių reikšmės ir jų stilistiniai atspalviai. Paisoma aiškumo, tikslumo, logiškumo. 1–2 trūkumai.	4
	3–5 trūkumai.	3
	6–8 trūkumai.	2
	9–11 trūkumų.	1
	12 ir daugiau trūkumų.	0

Gramatika, žodynas (2 taškai)	Yra 1–3 gramatikos, žodyno klaidos.	2
	Yra 4–7 gramatikos, žodyno klaidos.	1
	Yra 8 ir daugiau gramatikos, žodyno klaidų.	0
Rašyba (3 taškai)	Yra 1–2 rašybos klaidos.	3
	Yra 3–5 rašybos klaidos.	2
	Yra 6–9 rašybos klaidos.	1
	Yra 10 ir daugiau gramatikos, žodyno klaidų.	0
Skyryba (3 taškai)	Yra 1–3 skyrybos klaidos.	3
	Yra 4–7 skyrybos klaidos.	2
	Yra 8–11 skyrybos klaidos.	1
	Yra 12 ir daugiau skyrybos klaidų.	0

B DALIS (30

taškų)

Aspektai	Vertinimo kriterijai	Taškai
Teksto supratimas (8 taškai)	Išsamiai aptarta ir teksto tema, ir pagrindinė mintis, ir problema (-os), ir autoriaus požiūris.	8–6
	Neišsamiai aptarta teksto tema, pagrindinė mintis, problema(-os), autoriaus požiūris arba kalbama ne visais aspektais.	5–2
	Aptariamas tik vienas aspektas: arba tema, arba problema(-os), arba pagrindinė mintis, arba autoriaus požiūris.	1
	Visai nekalbama apie teksto temą, pagrindinę mintį, problemą, autoriaus požiūrį.	0
Negrožinio teksto komentavimas / analizė (8 taškai)	Pasirinkti tinkami argumentai. Paaiškinta, kaip autorius siekia įtaigumo.	8–6
	Ne visi teiginiai pakankamai argumentuojami, stengiamasi samprotauti. 2–4 trūkumai.	5–2
	Ne visi teiginiai pakankamai argumentuojami, atpasakojamas pateiktas tekstas, beveik nesamprotaujama. 5–8 trūkumai.	1
	Teiginiai neargumentuojami arba argumentai nepagrindžia teiginių, gausu faktinių trūkumų. 9 ir daugiau trūkumų.	0
Asmeninis požiūris (3 taškai)	Išsakytas asmeninis požiūris.	3
	Vertinimai ne visai aiškūs arba nenuoseklūs.	2–1
	Nevertinama, neišsakomos nuostatos.	0
Teksto vientisumas (3 taškai)	Tekstas vientisas ir rišlus. 1 trūkumas (minties šuolis / kartojama ta pati mintis).	3-2
	2–3 trūkumai.	1

	4 ir daugiau trūkumų.	0
Stilius (2 taškai)	Sintaksės formos įvairios, žodynas turtingas. Suvokiamos žodžių reikšmės ir jų stilistiniai atspalviai. Tekstas aiškus, logiškas. 1–2 trūkumai.	2
	2–5 trūkumai.	1
	6 ir daugiau trūkumų.	0
Gramatika, žodynas (2 taškai)	Yra 1–2 gramatikos, žodyno klaidos.	2
	Yra 3–5 gramatikos, žodyno klaidos.	1
	Yra 6 ir daugiau gramatikos, žodyno klaidų.	0
Rašyba (2 taškai)	Yra 1–2 rašybos klaidos.	2
	Yra 3–5 rašybos klaidos.	1
	Yra 6 ir daugiau rašybos klaidų.	0
Skyryba (2 taškai)	Yra 1–3 skyrybos klaidos.	2
	Yra 4–6 skyrybos klaidos.	1
	Yra 7 ir daugiau skyrybos klaidų.	0

**C DALIS (40
taškų)**

Aspektai	Vertinimo kriterijai	Taškai
Temos suvokimas (8 taškai)	Tema atskleista, motyvuotai išskirti ir išnagrinėti temos aspektai. Pagrindinė mintis aiški. Atskleidžiamas literatūrinis (kultūrinis) išprusimas.	8–6
	Tema suvokta, iš dalies išnagrinėti temos aspektai. Pagrindinė mintis pakankamai aiški, bet trūksta prasminių akcentų.	5–3
	Tema iš dalies suvokta, nepakankamai atskleista, nukrypstant nuo temos. Nepakankamai aiški pagrindinė mintis.	2–1
	Tema nesuvokta, neatskleista.	0
Kūrinių analizė ir interpretavimas (9 taškai)	Kūrinių interpretavimas išsamus, pagrįstas esminiais analizės elementais ir dėmesiu raiškai, remiamasi abiem nurodytais autoriais. 1–2 trūkumai.	9–7
	Kryptingai plėtojama tema. Analizuojama ir interpretuojama pagrįstai, remiamasi abiem autoriais. 3–5 trūkumai.	6–3
	Kūrinių interpretacija paviršutiniška / remiamasi vienu autoriumi. 6–9 trūkumai.	2–1
	Kūriniai tik atpasakojami. 10 ir daugiau trūkumų.	0
Teksto siejimas su kontekstu (kūrinio, autoriaus,	Aptartas kontekstas(-ai) ir motyvuotai juo / jais remiamasi.	3
	Iš dalies remiamasi kontekstu.	2–1

jo kūrybos, krypties, epochos, literatūros, istoriniu) (3 taškai)	Kontekstu nesiremiama.	0
Teksto sandara (2 taškai)	Pasirinkta tinkama struktūra turiniui perteikti: yra visos trys struktūrinės dalys (įžanga, dėstymas, pabaiga), išlaikytos struktūrinių dalių proporcijos. 1 trūkumas.	2
	2 trūkumai.	1
	3 ir daugiau trūkumų.	0
Teksto vientisumas (3 taškai)	Tema plėtojama kryptingai, tekstas vientisas. Paisoma pastraipos vidinės struktūros. 1–3 trūkumai (minties šuoliai, kartojamos tos pačios mintys).	3
	4–6 trūkumai.	2
	7–9 trūkumai.	1
	10 ir daugiau trūkumų.	0
Stilius (5 taškai)	Sintaksė ir žodynas atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Sintaksinės konstrukcijos įvairios. Suvokiamos žodžių reikšmės ir jų atspalviai. Paisoma aiškumo, tikslumo, logiškumo. 1–2 trūkumai.	5
	3–5 trūkumai.	4
	6–9 trūkumai.	3
	10–14 trūkumų.	2
	15–18 trūkumų.	1
	19–20 trūkumų.	0
Gramatika, žodynas (2 taškai)	Yra 1–3 gramatikos, žodyno klaidos.	2
	Yra 4–7 gramatikos, žodyno klaidos.	1
	Yra 8 ir daugiau gramatikos, žodyno klaidų.	0
Rašyba (4 taškai)	Yra 1–3 rašybos klaidos.	4
	Yra 4–7 rašybos klaidos.	3
	Yra 8–11 rašybos klaidos.	2
	Yra 12–15 rašybos klaidos.	1
	Yra 16 ir daugiau rašybos klaidų.	0
Skyryba (4 taškai)	Yra 1–3 skyrybos klaidos.	4
	Yra 4–7 skyrybos klaidos.	3
	Yra 8–12 skyrybos klaidos.	2
	Yra 13–16 skyrybos klaidos.	1
	Yra 17 ir daugiau skyrybos klaidų.	0